

Enquête over watergebruik in Rotterdam

In oktober 1974 hebben 1816 bezoekers/ bezoeksters van de beurs Femina een enquêteformulier ingevuld met vragen over het Rotterdamse leidingwater. De bedoeling was, om voor wat betreft het voorzieningsgebied van de Drinkwaterleiding Rotterdam, een indruk te krijgen van de opvattingen van de gebruikers inzake kwantiteit, kwaliteit, gebruik en prijs. Het onderzoek had geen enkele wetenschappelijke pretentie. De enquêteformulieren lagen bij de ingang van de beurs voor het grijpen en konden, na invulling, worden gedeponeerd in een bus. Op het formulier hoefde geen naam te worden ingevuld. Wel werd gevraagd naar leeftijd, geslacht en woonplaats.

Van de 1816 formulieren werden er 1091 (60,1 %) ingevuld door vrouwen en 725 (30,9 %) door mannen. Op enkele honderden formulieren waren één of meer vragen niet beantwoord. Deze opengelaten vragen werden bij het uitwerken van de enquête volledig buiten beschouwing gelaten. Bij het verwerken van de resultaten is in een aantal gevallen een uitsplitsing gemaakt tussen Rotterdam en het resterende voorzieningsgebied. Onder het voorzieningsgebied wordt verstaan alle plaatsen waar door de Drinkwaterleiding Rotterdam geproduceerd water uit de kraan komt (Rotterdam, Voorne-Putten-Rozenburg, Rhoon, Poortugaal, Vlaardingen, Schiedam, Delft, Maassluis en Capelle a/d IJssel).

De belangrijkste conclusies van de Femina-enquête zijn:

- In Rotterdam hebben 88 % van de mannen en 90,9 % van de vrouwen geen idee hoeveel men voor het leidingwater betaalt. Buiten Rotterdam bedragen deze percentages 73 % en 89,6 %. Het verschil zou verband houden met het zgn. oppervlaktewatertarief in Rotterdam (geen watermeters).
- Binnen het voorzieningsgebied vindt 88,6 % de kwaliteit van het water redelijk tot goed. Volgens 72,8 % is die kwaliteit in vergelijking met vroeger verbeterd. Buiten het voorzieningsgebied heeft het Rotterdamse water nog altijd een slechte reputatie. Volgens 29,5 % van de mensen die zelf géén Rotterdams water gebruiken is de kwaliteit daarvan slecht.
- In het voorzieningsgebied drinkt 10,3 % van de mannen en 14,2 % van de vrouwen nooit een glas water zo uit de kraan. Er blijkt wat dit betreft een sterk verband te bestaan met de leeftijd. Beneden de 18 jaar drinkt slechts 5,5 % nooit water. Boven de 60 jaar bedraagt dit percentage 17,1.

— Volgens de helft van de deelnemers werkt de Drinkwaterleiding Rotterdam kostendekkend.

De vragen:

1. *Hoeveel water wordt er volgens u per dag in Rotterdam-Rijnmond gebruikt?* (Het was de bedoeling hierbij een getal in te vullen. Afwijkingen tot 10 % werden als goed aangemerkt).

	%
geen idee	93,2
goed	6,8

2. *Drinkt u weleens een glas water zo uit de kraan?*

	Voorzieningsgebied		
	mannen	vrouwen	allen
	%	%	%
Drinkt nooit water	10,3	14,2	12,6
Drinkt soms water	56,9	57,2	57,1
Drinkt vaak water	32,8	28,6	30,3

Per leeftijdscategorie zijn er aanmerkelijke verschillen:

	%	%	%	%
	nooit	soms	vaak	totalen
0 t/m 18 jaar	5,5	56,1	38,4	100
19 t/m 29 jaar	14,6	58,3	27,1	100
30 t/m 39 jaar	18,4	57,1	24,5	100
40 t/m 49 jaar	12,8	54,6	32,6	100
50 t/m 59 jaar	22,0	56,8	21,2	100
60 jaar e.o.	17,1	60,0	22,9	100

3. *Als u nooit water drinkt kunt u dan aangeven waarom niet?*

Op deze vraag werden ondermeer de volgende antwoorden gegeven:
 niet lekker / geen behoefte / vies water / ik drink bier / het water smaakt nergens naar / er zit veel kalk en chloor in / ik vind limonade lekkerder / het water smaakt naar roest / ik houd niet van water / ik drink liever melk / het water is slechter geworden / het water is te dun / het water wordt niet genoeg gereinigd / omdat men genoeg vocht op andere wijze krijgt / bier is beter / je eet toch ook geen zeep / onaangename smaak / bijsmaak / ongezond / zwakke smaak / weë smaak / erfelijke kwestie / bleekwater smaak / flauw / metalen smaak / een beetje zout / je ruikt de chloor wanneer het snel uit de kraan loopt / fluor / bevuild / net slootwater / omdat je er dik van wordt / er wordt teveel mee geknoeid / het is niet te pruimen / vies / er is vocht wat lekkerder smaakt / in 1956 afgeleerd / smaakt raar / ligt zwaar op de maag / geen trek / rotzooi / chloorsmaak / smaak voldoet niet / krijg het niet door mijn keel / smakeloos / mondaantasting / smerige

smaak / bacteriën / te min / vieze bij-smaak / maagklachten / onzuivere smaak / onaangename smaak / te hard water / het water is vervuild / omdat het goor is / slecht voor het gebit / niet te genieten / smakeloze koude plas in de buik.

4. *Vindt u de kwaliteit van het water in Rotterdam goed | redelijk | slecht?*

	Voorzieningsgebied		
	% mannen	% vrouwen	% allen
Goed	29,3	21,3	24,7
Redelijk	60,9	66,1	63,9
Slecht	9,8	12,6	11,4

Wie zelf niet in het voorzieningsgebied woonde, en zijn of haar oordeel dus baseerde op 'horen zeggen', gaf een heel andere waardering:

	Buiten voorzieningsgebied		
	% mannen	% vrouwen	% allen
Goed	17,6	10,9	13,3
Redelijk	56,9	57,4	57,2
Slecht	25,6	31,7	29,5

5. *Vindt u de kwaliteit van het Rotterdamse water in vergelijking met vroeger verbeterd | onveranderd | verslechterd?*

	Voorzieningsgebied		
	% mannen	% vrouwen	% allen
Verbeterd	76,9	69,9	72,8
Onveranderd	13	13,9	13,5
Verslechterd	10,1	16,2	13,7

Ook niet-inwoners van het voorzieningsgebied gaven hun oordeel over deze vraag:

	Buiten voorzieningsgebied		
	% mannen	% vrouwen	% allen
Verbeterd	75,2	71,2	72,6
Onveranderd	10,1	13,7	12,4
Verslechterd	14,7	15,1	14,9

6. *Welke apparatuur en/of voorzieningen hebt u in huis?*

(Bij het uitwerken van deze vraag werden alleen de antwoorden van vrouwen in aanmerking genomen). Er bleek een aanmerkelijk verschil tussen de situatie in en buiten Rotterdam.

	Vrouwen	
	% Rotterdam	% Overig voorzieningsgebied
Wasautomaat	80,6	85,4
Afwasmaschine	5,9	14,5
Boiler	28	40,3
Geyser	72,9	60,4
Douche	77,4	89,9
Bad	24,7	31,7
Overige	3,1	3,7

7. *Bent u van plan in de nabije toekomst apparatuur/voorzieningen aan te schaffen?*

	Vrouwen voorzieningsgebied	
	% Wél plannen	
0 t/m 18 jaar	61,4	
19 t/m 29 jaar	49,4	
30 t/m 39 jaar	38,5	
40 t/m 49 jaar	22,7	
50 t/m 59 jaar	33,3	
60 jaar en ouder	20,7	

8. *Weet u wat u voor het leidingwater betaalt?*

('Geen idee', vulden de meesten als antwoord in. Wie wél een idee had, gaf als regel ook een bedrag. Het verschil tussen Rotterdam en de rest van het voorzieningsgebied wordt vermoedelijk veroorzaakt doordat in Rotterdam het zgn. oppervlaktetarief (geen watermeters) wordt gehanteerd. Bij het oppervlaktetarief wordt de waterprijs als regel tegelijk met de huur betaald.

	% Rotterdam	% Overig voorzieningsgebied
Mannen geen idee	88	73
Vrouwen geen idee	90,9	89,6

9. *Vindt u de prijs goedkoop | redelijk | te duur?*

(Ondanks het feit, dat het merendeel geen idee had van de prijs werd wel een oordeel gegeven over de hoogte van die prijs. Kennelijk is men bij het beantwoorden van de vraag dus afgegaan op het gevoel.)

	% Rotterdam	% Overig voorzieningsgeb.	% Totaal voorzieningsgeb.
Goedkoop	5,5	1,7	4,3
Redelijk	76,9	65,6	73,2
Te duur	17,6	32,7	22,5

10. *Werkt de drinkwaterleiding Rotterdam volgens u met verlies | kostendekkend | met winst?*

(Het antwoord op deze vraag werd veelvuldig opengelaten.)

	Rotterdam		Overig voorzieningsgebied	
	% mannen	% vrouwen	% mannen	% vrouwen
Werkt met verlies	38,5	26,8	32,5	18,1
Werkt kostendekkend	47,1	56,4	50,4	51,2
Werkt met winst	14,3	16,8	17,1	30,7

